

(НИН, 3.2.2010)

Након независности Црне Горе више пута сам поновио да су Црна Гора и Србија двије блиске државе са два једнако блиска народа које би, управо из тих разлога, требало да имају најприсније односе. Вјерујем да се та одредница мог државног става јасно препознала.

Зашто сам ово више пута поновио?

Зато што нашу блискост потврђује дуга и бурна историја, али и садржајна и изазовна садашњост. Дуга и бурна историја, у којој су наша два народа и двије државе, положили изазове историјских искушења блискости, подсјећа нас на примјере из два прошла вијека, када су двије књажевине и двије краљевине своју присност, због блискости народа, културе, језика и исте вјере, исказивале у његовању заједничких пријатеља и доживљају заједничких противника.

У првој половини прошлог вијека тај однос се потврдио у отпору фашизму, највећем злу човјечанства, када смо опет били заједно у антифашистичком отпору. Такође смо заједно кроз републике у Федерацији обнављали своје државне препознатљивости, да би мајским демократским референдумом о независности Црне Горе, одмах прихваћеним од Србије, међународно промовисали најздравији модел наших односа – независних и међународно признатих држава.

Да се тај модел показао као најздравији и најодрживији показује, између осталог, и однос према двјема државним химнама, које су свакако један од најемотивнијих симболичких исказа државне самобитности. Ој, свијетла мајска зоро и Боже правде – да ли смо управо Божијом правдом у референдумској свијетлој мајској зори добили заједничко свануће државних независности – емотивно се доживљавају, воле и пјевају. Додуше уз дјелимичну уздржаност у Црној Гори због дијела текста који је промјенљив. А, сјетимо се како се химни заједничке државе звиждало и како су јој грађани често у знак неприхватања демонстративно окретали леђа...

Зашто неспорне чињенице наше блискости често понављам?

Зато што су наши односи у историји, а и сада, уз братску љубав имали и братске неслоге. Историјска је чињеница да су књажевине и краљевине наше двије државе, чије су монархистичке фамилије, управо због блискости постајале једном породицом, доживљавале и посртања. Извјесно и доминантно због несразмјерности два краљевства, које је рађало амбицију Србије да се Црна Гора државно избрише и црногорског да се Београд замијени Подгорицом (Цетињем).

У сукобу Давида и Голијата исход је био предвидљив. Црногорски краљ је доживио изгнанство, а држава Црна Гора гашење своје државне самобитности. Плашећи се великог, величанствени творац црногорске независности и краљевине, понадао се да ће га замијенити. Та илузија је олакшала амбицију великог који је на заласку краљевог живота искористио шансу да увећа своју величину. Није се одољело изазову па стрпљење, државна и породична блискост, нијесу надвладали страхове и владарске амбиције. Скупо, али вриједно за успомену. И опомену.

Ово опомиње нестрпљиве и исхитрене који су због, морамо рећи, за Србију болног признавања Косова, емотивном реакцијом извиждали Црну Гору и окренули јој леђа. Није се водило рачуна да је Црна Гора имала крајње стрпљив и одговоран однос према самосталности Косова, веома осјећајући осјетљивост тог питања за Србију. Не треба заборавити да је Косово признато осам мјесеци након проглашења независности, а пошто је то учинило 48 држава. Кома би користило да Црна Гора доведе у питање своје интеграционе и укупне интересе, који би свакако били суштински угрожени даљим одлагањем ове тешке одлуке. Црној Гори и њеним грађанима свакако не, а сигуран сам ни Србији. Вјерујем да емотивне реакције све више губе на интензитету и да Србија све више препознаје да је Црна Гора учинила највише што је могла.

Зато очекујем да ће и најсвјежије, емотивне и исхитрене изјаве новог српског патријарха, да су Црногорци и Срби један народ и да се Црна Гора одвојила од Србије, убрзо мудрошћу овог светог поглавара бити замијењене доживљајем да су Црногорци и Срби два истински блиска народа и да су Србија и Црна Гора двије старе европске државе, које су, и због своје европске и интеграционе будућности, обновиле своју независност. Ово тим прије што је предсједник Србије више пута поновио да су Срби и Црногорци два блиска народа, а свакако да је за уважавање и чињеница да је одмах након референдума о државној самосталности Црне Горе, саопштио да ће поштовати

Искушена блискости и јаких емоција

Пише: Филип Вујановић
четвртак, 04 фебруар 2010 14:31

вољу њених грађана.

Вјерујем да ће ријечи новог српског патријарха бити прошлост, као што су то постали и ставови једне бивше политичке партије, промотера независности Црне Горе, која је, понесена емоцијама једног времена, необјективно и неполитично тврдила да Црна Гора треба да гради добре односе са свима, осим са Србијом.

Треба афирмисати добре односе са свима, посебно са Србијом.

Наравно, желим да сви, посебно они који су свјетовно и духовно најодговорнији упућују поруке одмјерености, разумијевања и братске толеранције. На то нас обавезују историја, садашњост и будућности наших држава, кроз несумњиву блискост наших народа.

Вјерујем да томе и лично доприносим.